

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrise nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Grupări de atac.

Mai sunt câteva săptămâni până la întrunirea corpurilor legiuitoare. O neliniște mare stăpânește în țară și îngrijorările cresc cu cât se apropie vremea luptelor hotărâtoare ce se vor da în jurul sufragiului universal. Ministrul Andrassy va trebui în sfârșit să-și scoată la lumină proiectul plămădit cu atâtea tănuiri, căci dorința coroanei e ca reforma electorală să se îndeplinească în toamna aceasta.

Deși nu cunoaștem încă litera proiectelor lui Andrassy, spiritul lor se lămurește din svonul cu care se preîntîmpină. Și care alta ar putea fi ținta lor, dacă nu conservarea eghemoniei maghiare și a inegalităților sociale. Ele vor trebui să poarte pecetea acelorași năsuinți, cari se cuprind în legile lui Apponyi, căci se lucrează aproape cu desnadejde la întemeierea eghemoniei de rasă în vederea fantasmagoriei de stat unitar unguresc.

S'a vânturat atâtea pleavă de argumente false prin ziarele ungurești în favorul celor mai reacționare principii parlamentare încât nu mai poate fi îndoială, că reforma electorală intenționează să fie cea mai draconică lege din câte s'au făcut până azi. Campania extinsă ce se face din primăvară cu un mare aparat de artificii pentru de a întuneca vederea coroanei și a răscoll și instruni sentimentele dușmăniei de rasă ale poporului unguresc împotriva celorlalte popoare din țară, vădește că se pre-

gătește cel mai mare atentat la viitorul și soarta noastră.

Noi ne dăm seama de mult de ce ne așteaptă și cu cât se apropie primejdia cu atât mai mult trebuie să ne strângem puterile, să ne grupăm tabăra, hotărâți la luptă până în pânzele albe. Entuziasmul ce-a domnit preutulindeni în adunările populare organizate de deputații noștri ne-a convins că poporul nostru înțelege pe deplin lozinca pentru care ne aruncăm în luptă. Vremea puțină, câtă o mai avem, s'o întrebuițăm deci cu scumpătate, organizând adunări de popor în toate părțile. În ținuturile unde n'ar putea ajunge deputații, să le facă fruntașii din partea locului, pătrunzându-se de marea răspundere ce li revine pentru soarta neamului ca astfel întreg poporul, în centru ca și la periferii, să stea încheșat într'o puternică tabără, hotărâtă pentru peripețiile luptelor îndelungate ce se prevăd.

În lupta pentru sufragiul universal își vor înfrăți armele cu noi toate neamurile din țară, în a căror conștiință națională mai licărește dorul de libertate. Și vor lupta alături de noi chiar și partidele a căror aspirațiuni în multe privințe ne sunt străine, dar cari toate văd putreziciunea sistemului absolutismului de rasă și de clase, și luptă cu aceiași înverșunare împotriva lui. Astfel partidul social-democrat, partidul țărănesc și partidul radical burghez. Cu cei cari se vor oferi de bună voie tencuială la clădirea vavilonului utopic. — cum vor face poate sașii — nu ne batem capul.

O astfel de grupare în fața atacului se

impune dela sine, — va săvârși-o necesitatea extremă a apărării. Ea nu va fi o contra-coaliție, cum o porecesc ziarele maghiare, ea nu va fi o tovarășie mișlească de pânura coaliției partidelor ungurești, căci oricare ar fi gruparea celor cari vor lupta pentru sufragiul universal, egal și secret, fără restricțiuni, — ea va rezulta din necesitatea apărării intereselor popoarelor din țară. Chiar dacă nu s'ar hotărî din punct de vedere tactic un program comun de acțiune sistematică, lupta pentru sufragiul universal nu va putea fi decât unitară, inspirată fiind de aceeași necesitate politică. În desfășurarea ei din apropiatul viitor campania pentru sufragiul universal va oferi și în privința aceasta orientări definitive.

Proporțiile celor două taberi ce-și stau potrivnice în față sunt de un contrast izbitor. Deoparte aproape întreg poporul din țară, de cealaltă ceata cavalerilor medievali, cari au reușit să-și acapareze toată puterea statului în virtutea sistemului putred al asupririi de rasă și de clase. De partea popoarelor, a taberei celor mulți și fără drepturi, înclină și inima împăratului. Sorțile de izbândă — cu toate acestea se impart deopotrivă.

Maiestatea Sa Impăratul înțelege uneltirile lor viclene, a înțeles și scopul fuzionării partidelor din coaliție și nu a îngăduit-o, declarând categoric că nu va admite nici o schimbare în sinul coaliției, înainte de introducerea sufragiului universal. Voința hotărâtă a Maiestății Sale ne mărește sorțile de izbândă. Vom intra îndărjiți în luptă,

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA".

Edmondo D. Amicis.

INIMA.

Prima zi de școală.

Luni, 17 Octombrie.

Azi este prima zi de școală. Ca un vis a trecut cele trei luni de vacanție, petrecute la țară! Azi de dimineață, mama m'a însoțit la școală — Secțiunea Baretti — și m'a înscris în clasa III a primară; mie îmi sbură gândul la țară și nu mergeam cu toată inima. Pe strade o sumedenie de copii; librăriile gemeau de părinții copiilor cari cumpărau ghiozdane, cărți, caiete, iar naintea școlii se adunase atâtea lume că servitorul și gardistul de abia puteau să ție piept la poartă. Când ajunsei la poarta școlii, simții că cineva mă bate pe umăr: era profesorul meu de anul trecut, tot așa de vesel, tot cu părul roșu sbîrlit, și-mi zise:

— Așa dar, Enrico, ne despărțim pentru totdeauna?

Eu știam bine că este așa, dar totuși vorba asta m'a mișcat.

Intrarăm cu grămada. Domni, doamne, femei din popor, lucrători, ofițeri, servitoare, mamezari, toți ținând un copil cu o mână iar cu cealaltă libretul de promoție umpleau sala cea mare de jos, făcând un șgomot de părea că intră într'un teatru. Ce de lume! Profesoarele treceau la sus și în jos, iar profesora mea de clasa I mă oprî în pragul ușii și-mi zise salutându-mă:

— Anul acesta, Enrico, școala ta este în etajul de sus, n'o să te mai văd nici măcar trecând, — și mă privi cu tristețe.

În jurul directorului se înghesuiau o mulțime de femei, ai căror copii nu fuseră primiți din lipsa de locuri, și mi-se pără că directorului i se albise barba mai mult ca anul trecut. Asemenea și băieții erau mai înalți, mai grași. Jos, în etajul în care am fost anul trecut și unde anul acesta au făcut reparații, erau copii cari nu vroiau cu nici un chip se între în școală, se înșepeneau în picioare ca măgărușii, așa că trebuia să-i tragă înăuntru cu sila; alții o rupeau la fogă din bănci; alții văzând că părinții pleacă începeau să plângă iar părinții se întorceau îndărăt ca să-i mângăie sau să-i ia acasă, iar bietele profesoare își pierdeau capul.

Frate-meu, cel mic, fu pus în clasa prof. Delcati; eu la prof. Perboni, sus la etajul întâi. La 10 toți eram în clasă: cincizeci și patru. Dintre colegii mei de anul trecut nu erau decât vre-o 15 sau 16, dintre cari Derossi, acela care ia totdeauna premiul întâi. Gândindu-mă la pădurile și la munții la cari am fost astă-vară, mi-se părea așa de mititică școala, și-mi părea rău de profesorul de anul trecut, așa de bun, care radea mereu cu noi, mic de stat, cu părul roșu și sbîrlit. Profesorul nostru este înalt, fără barbă, cu părul lung și cărunt, și are o cută dreaptă în frunte; vocea îi este groasă, ne privește fix unul după altul, ca și cum ar vrea să ne citească în suflet, și nu ride niciodată. Eu ziceam în gând: iată prima zi de școală. Încă nouă luni. Câtă învățătură, câte examene lunare, câte trude! Când am ieșit mama mă aștepta la ușe; alergai și-i

sărutai mâna. Dânsa îmi zise: — Curaj, Enrico, o să învățăm împreună. — Și mă întorsăi acasă mulțumit. Dar nu mai am ca profesor pe cel din anul trecut, cu surisul lui bun și vesel, iar școala nu mi-se mai pare frumoasă ca altădată.

Profesorul!

Marti, 18 Octombrie.

De azi dimineață, îmi place profesorul cel nou. După ce a intrat în clasă și s'a așezat la locul său, în ușe veneau unul după altul școlarii d'ai săi din anul trecut, ca să-l salute; apăreau în ușe, din treacăt și-l salutau: — Bună ziua d-le profesor. — Bună ziua domnule Perboni. Câți-va intrară, îi dădură mâna și fugiră. Se vede că-l iubeau și că ar fi vrut să fie tot cu el. Profesorul răspundea: — Bună ziua, — strângea mâinile ce i-se întindeau, dar nu se uită la nici unul; la fiecare salut rămânea serios, cu cuta aceea dreaptă pe frunte, cu fața întoarsă spre fereastră, privind la coperișul casei din față; și în loc de a se bucura de salutarile acelea se părea că suferă. Pe urmă se uită la noi, unul după altul. Dictând se coborî după catedră și începu să se plimbe printre bănci și văzând un băiat care avea fața acoperită de-o sumedenie de broboane roșii, încetă de a mai dicta și luă capul între mâni și-l privi; apoi îl întrebă ce are, îi puse o mână pe frunte să vadă de nu are căldură. În timpul acela, un băiat dela spatele său, se ridică în picioare și începu să se strâmbe. Profesorul se întoarse de-odată; băiatul se lăsă la loc și rămăse așa, cu capul plecat, așteptând pe-deapsa. Profesorul îi puse o mână pe cap și-i zise:

știind prea bine că în flamura sufragului universal sunt țesute toate nădejile noastre politice.

Moștenitorul de tron la M. Sa. Ieri moștenitorul de tron a fost primit de M. Sa împăratul pentru a lua înțelegere asupra marelor manevre din Septembrie. În aceeași zi a fost primit la M. Sa, ministrul de externe Aehrenthal.

Un ziar din Budapesta anunță în același timp că vizitele astea la M. Sa au alt scop: acela de-a discuta propunerile guvernului unguresc despre votul universal în Ungaria. Intre reformele prezintate de M. Sa ar fi și aceea de-a acordă votul plural unor anume categorii de femei. M. Sa mai cere ca votarea să fie secretă.

*

Alegerea de episcop pentru eparhia Caransebeșului s'a fixat precum aflăm, în ședința consistorului plenar — ținută Luni la 31 August n. — pe ziua de 4 Octomvrie st. n.

*

Adunarea congregației de toamnă a comitatului Arad este convocată pe 22 Septemvrie c. dimineața la 9.

La ordinea de zi sunt puse 175 de obiecte, între cari votarea de $1\frac{1}{2}\%$ dare suplimentară pentru acoperirea îmbunătățirilor de plăți la slujbași.

Fiindcă românii vor face opoziție strajnică în contra acestei noi sarcini, rugăm de pe acum pe membrii români să se prezinte în număr complet la această adunare.

*

Naționaliștii humani. În sânul tineretului din Fiume s'a ivit un puternic curent naționalist. Tinerii au întemeiat o societate intitulată *La Giorni Fiume* (Junimea din Fiume) și și-a creat un organ săptămânal cu același titlu pentru propaganda ideilor lor naționale. Scopul acestui curent e de a apăra caracterul italian al orașului de cătră primejdia maghiarizării și croatizării. Ei și-au pus de gând să scoată orașul lor de sub jurisdicțiunea episcopului croat de Zengg și de a crea o episcopie națională în Fiume. Ziarul lor protestează împotriva planului de a se aduce la Fiume

un regiment unguresc. Ofițerii unguri, zice ziarul lor, s'ar simți aici pe pământul nostru ca acasă și elementul unguresc vecinic turburător ar ajunge prepotent și de nesuferit. Face apoi apel la toți italienii din oraș să se unească în același gând și același ideal cu frații lor italieni din Friaul.

Salutăm cu căldură acest nou curent naționalist menit să ne unească în același ideal: viața și libertatea națională a tuturor popoarelor din țara asta.

Teatru și fond de teatru.

Cugetările anul nerăbdător ireductibil.

La Oravița a fost, după cât înțeleg, cel puțin veselie. Și aceasta e mare lucru la Români de peste Carpați, cari în toate adunările lor păstrează încă vechiul formalism solemn austriac, protocolismul japăn, de care se împărtășesc, de alminterea, Sașii prin temperament și Ungurii prin aceeași creștere ca și ai noștri. E adevărat că, după ce se mintuie »agendele« de zi, mulți, prea mulți — și chiar dintre tineri — obișnuiesc a ținea la berăre acele ședințe de noapte, prelungite până la marginile întunecului, — celui de-afară și celui de-nuntru. Iși răstorc astfel pentru încremenirea din timpul ședințelor.

Dar acestea ar putea fi ceva mai vioaie, și atunci n'ar mai fi nevoie de acea răzbunare în bere și vin sau în vin și bere, care strică unei petreceri culturale și o înjosește. Pentru aceasta nu recomand ușurința — pe care o cred oamenii că e franceză —, tonul acela fluturatic, atitudinea aceea lunecoasă față de orice chestie, familiaritatea aceea desprețuitoare și obraznică prin care se deosebesc atâtea din adunățiile de la noi, mai ales acelea în care nu predomină tinerii deprinși și cu alte idei și cu alte purtări. Înțeleg numai libertatea, francheța, vioiciunea în punerea și discutarea chestiilor, tonul social dulce, veselia discretă care poate lumina un astfel de sobor al cugetării românești îndreptate către una din cele mai mari nevoi culturale de astăzi.

Și, ori că Bănățenii, cu toate scăderile lor, au însușiri de prietenie și entuziasm mai dezvoltate decât alți români mai din sus, ori că dintre zănele Teatrului s'a sălășluit data asta între români unuz din cele mai darnice în zâmbet, ori că dl Goldiș, locțiitorul de vicepreședinte — dl Onițiu, vicepreședintele, fiind împiedecat de a veni —, a pornit-o ceva mai avântat în frumoasa improvizatie, o i, în sfârșit; că, deputăția silind pe oameni să și mai găsească de vorbă și cu cei din popor, cari cer glumă și voie bună, dl Goldiș și

colegii săi mai uită de protocoale, — cum a fost, dar a fost bine: oamenii cari înghețaseră, după cuvânt, la intrarea în parlamentul teatral, s'au dezghețat, ba încă ce călduroși, au rămas până la sfârșit.

S'a ascultat un îngrijit discurs al dlui Onițiu, apoi cuvântul de deschidere, colorat și accentuat, al dlui Goldiș, s'a uitat poate prea mult laosif Vulcan, căruia i-s'ar fi convenit ceva mai mult — noi așteptam exagerarea în celalalt sens! — s'a schimbat ordinea candidaturilor, și avocatul Ion Mihu, un om de bine și un om darnic pentru nație cu avutul său, a fost proclamat președinte — o mică surprindere, dar una plăcută —, s'a ținut o conferință de dl Braniște, s'au ascultat coruri de țărani, — și, în democraticul Banat, cred că mai aproape decât aiurea —, s'au subscris 7000 de coroane, și apoi fiecare și-a căutat de drum cu fața descălețită de un ultim zimbet.

Așa că, — nu s'a discutat de loc. N'or fi fost păreri. Sau toți vor fi convinși de articolele dlui Bănuț, care n'a făcut teatru, dar a dat îndrumări, sau, mai ales, de argumentarea dlui Onițiu, sau poate chiar de rândurile dlui Titu Maiorescu, citat de dl Bănuț. Că adevărat teatrul e lucru greu și strânsul banilor ceva mai ușor, că săbii au pornit-o la drum cam prea de vreme și s'au »blamat«, că fără sume mari nu se poate face ceva cu teatru, — fără o mare trageră de inimă și de putere de jerfă, adăugăm noi; că, deci, în douăzeci de ani om mai vede.

Câți ne-o ajută Dumnezeu să mai vedem. Nădăduiesc că între ei va fi și dl Bănuț, un valoros actor bătrân care nu va fi juct niciodată, făcând însă teorie cu privire la adunarea fondului de teatru. De departe, încununat cu florile veșnice care trebuie să încunune un geniu dramatic ajuns la apogeu, dl Zaharia Bârsan, din Bucureștiul dlui Pompiliu Eliad — care va fi atunci prim-ministru și președinte al Academiei: cea mai mică răsplată pe care o așteaptă dela contemporani — va zimbi fericit gândindu-se că din banii fondului de teatru s'a hrănit — cum spuneă frumos dl Onițiu — tineretea sa.

Poate că, iarăși, în aceea vreme depărtată, vor mai găsi încă în Ardeal, în Bănat, pe Crișuri, în Maramurăș, oameni cari, vorbind ungurește, își vor aduce aminte de româneasca moșilor și strămoșilor lor și vor înțelege ceva la reprezentațiile teatrale date de forțe netăgăduite, cu un reper-toriu superior, anume făcut pentru aceasta; vor aprinde candela la mo-mintele părinților și bunicii, cari au trăit adunând creștări pentru fericirea lor sufletească (o de-ar și mai bine românește, ea ar fi și mai mare!), și vor dovedi lumii prin atitudinea lor, că poate trăi sufletește și un

— Să nu mai faci!

Nimic altceva. Se întoarse la catedră și isprăvi de dictat. Isprăvind de dictat ne privi lung, în tăcere, apoi rar, cu vocea sa groasă și bună zise:

— Ascultați. Avem să petrecem un an împreună. Invățați și purtați-vă bine. Eu nu am familie. Familia mea sunteți voi. Anul trecut aveam încă pe mama: a murit. Am rămas singur. Nu am pe lume decât pe voi, nu am altă iubire, alt gând decât voi. Voi trebuie să fiți fiii mei. Eu vă iubesc, trebuie să mă iubiți și voi. Nu aș vrea să am de pedepsit pe nici unul. Probați-mi că sunteți copii cu inimă, școala noastră va fi o familie, iar voi veți fi mângăerea mea. Nu vă cer promisiuni cu vorbe, sunt sigur, că în inimile voastre, ați și zis »da«. Și vă mulțumesc.

În acel moment sună. Toți ieșirăm tăcuți. Băiatul ce se strămbase la spatele profesorului se apropie de dânsul și cu glasul tremurător zise:

— Domnule profesor, iertați-mă.

Profesorul îl sărută pe frunte și-i zise:

— Du-te acasă, dragul meu.

O nenorocire.

Vineri 21 Octomvrie.

Anul a început cu o nenorocire. Azi dimineața, mergând la școală, îi povesteam tatii cum ne-a

vorbit profesorul, când văzurăm strada plină de lume ce se grămădea la poarta școlii. Tata zise:

— O nenorocire. Se începe rău anul.

Intrarăm cu multă greutate. Sala cea mare era înțesată de părinți și de băieți, pe cari profesorii nu puteau să-i bage în clase, și toți se uitau spre camera directorului. Se auză:

— Bietul băiat! Bietul Robetti!

Peste capetele tuturor, în fundul sălii pline de lume, se vedeă chivăra unui gardist și capul chel al directorului, apoi intră un domn, cu joben, și toți ziseră:

— Ieste doctorul.

Tata întrebă pe un profesor:

— Ce s'a întâmplat?

— I-a trecut roata peste picior.

— Și-a rupt piciorul, zise un altul.

S'a întâmplat așa: un băiat din clasa doua venea la școală pe strada Dora Grossa când văzu un copil din clasa întâi că o rupe la fugă de lângă mama lui și cade în mijlocul stradei la câțiva pași de un omnibus care venea spre el. Robetti alergă, îl înșfăcă salvându-i viața, dar nu avu timp să se tragă în lături și roata omnibusului îi trecu peste picior. Este fiul unui căpitan de artilerie.

Pe când ni-se povesteă acestea, în sală intră o doamnă, că părea nebună, dând busna peste lume: era mama lui Robetti, pe care trimisese s'o cheme; o altă doamnă îi alergă înainte, și-i aruncă brațele după gât sughițând de plâns: era mama copilului salvat. Amândouă năvăliră în cameră și se auzi un strigăt desperat:

— Giulio, copilul meu!

În momentul acela o trăsură se opri la poartă și puțin după aceea apărură directorul în brațe cu băiatul care ținea capul pe umărul său, iar fața îi era albă și ochii închiși. Toți tăcură; se auză suspinele mamei. Galben, directorul se opri o clipă și ridicând băiatul în sus îl arătă lumii. Atunci profesori, profesoare, părinți, copii murmurară împreună:

— Bravo Robetti! Bietul băiat! Bravo; și-i trimiteau sărutări; profesoarele și băieții cari erau aproape îi sărutau mâinile și brațele. Băiatul deschise ochii și zise:

— Ghiosdanul meu!

Mama copilului salvat îl arătă și-i zise:

— Ți-l dau eu, draguțule, ți-l dau eu.

Atunci ieși mama rănitului, cu fața ascunsă în palme; puseră binisor copilul în trăsură, și trăsura porni. Și atunci, toți intrarăm în școală, în tăcere.

Trad. de P. Robescu.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adevărește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, plastrile, petele de ficat și toate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— I borcan de cremă Ideal 1 cor. — Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate la expoziția biogonică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

popor prigonit, căruia, din dorință de mai bine, îi lipsesc toate formele culturii superioare. Dacă totuși, din prea multă prudență și prea multă socoteală de oameni, cari nu mănâncă pâinea seacă până nu li-se gătește biftecul pe care n'au cum îl plăti nici de unde-l luă, se va fi stăns conștiința românească în vre-un Ținut, se vor găsi unguri, cari se asiste la reprezentațiile teatrului românesc al »societății de fond«. Nemaî fiind români, nu va mai fi nici ură, nici prigonire, și e totdeauna interesant să auzi declamații și cântece într-o limbă foarte străină și curioasă. Îmi aduc aminte cu cât interes urmărim danțul de silabe al cântăreței japoneze din grădina de zoologie și etnografie dela Copenhaga. Și ea, biata, pe care n'o înțelegea niciun singur asistent, făcea arta înaltă spre care râvnesc astăzi teoreticienii »societății de fond«.

Cine a zis că românii nu sunt un popor răbdător? Mai ales când au tot gustul să-și menajeze răgazul și dorm de a binele!

»Neamul Românesc«.

N. Iorga.

Din România.

Sănătatea Regelui. Putem anunța cu bucurie că starea sănătății M. S. Regelui e bună.

Credem a ști că examenul radiografic făcut zilele acestea n'a arătat nimic suspect și că d-rul Noorden a și prescris M. S. să se hrănească mai bine, regimul cel urmă până acum nehrănindu-l îndeajuns.

Dealțminteri, zilnic Suveranul face excursiuni prin parcul castelului, ceea ce dovedește buna stare a sănătății Sale.

Mari manevre de cavalerie în Dobrogea. În Dobrogea se vor face în toamna aceasta mari manevre de cavalerie. Pe lângă divizia independentă de cavalerie, s'a mai alcătuit o a doua divizie, compusă din cele patru regimente de cavalerie ale corpurilor de armată și alte regimente. Aceste două divizii de cavalerie vor lupta una în contra alteia, însoțite fiind de baterii călărețe. Până acum nu se știe pozitiv nici cine va fi arbitru acestor manevre, nici cine va comanda diviziile. Cavaleria nu are nici un general. Dacă A. S. R. Principele Ferdinand se va întoarce în țară atunci e probabil că va fi arbitru manevrei și în acest caz dl general Averescu va comanda divizia independentă. Însă dacă nu se va întoarce A. S. R. atunci arbitru manevrei va fi dl general Averescu.

Banchetul coloniei otomane. Joi la orele 9 a avut loc în restaurantul hotelului »Continental« un banchet al coloniei otomane, cu ocazia aniversării suirei pe tron a lui Abdul Hamid II.

Între asistenți erau: însărcinatul de afaceri al Turciei, Galib Bey, care are la dreapta pe dnii Ciamicî, Mexi, Nedjib Bey consul general la București, dl Fridman, Damon-Efendi, iar la stânga pe G. Ionescu-Bușu, Herand Bey Noradunghian consul la Giurgiu, V. Tarpo, P. Vanghele, P. Durmis și alții.

Menuul care purtă deasupra steagul turcesc și devisa »Libertate«, »Egalitate« și »Fraternitate« eră astfel alcătuit.

Sopă constituțională,
Cegă Hamidie,
Legume à l'orientale,
Pilaf à la Sultan,
Friptură à la Enverbey,
Salată à la Macedonia,
Friptură à la jeunes turques,
Fructe, Dolma Bakel,
Cafea Osmanli,
Inghetată à la Muerzsteg,
Champagne Niazi-Bey.

La desert s'au ridicat următoarele toasturi:

Galib Bey a toastat pentru M. S. Regele României. I-a răspuns dl Botzan redactor la Universul, care ca român i-a mulțămît pentru sentimentele exprimate pentru iubitul nostru suveran și-a ridicat paharul în sănătatea M. S. Sultanului.

Galib Bey s'a ridicat din nou și mulțămindu-i călduros, a spus că e sigur, că în presa otomană aceste sentimente vor găsi ecou.

Nedjib-Bey într-o cuvântare inteligentă, pronunțată în limba franceză, a entuziasmat asistența afirmând că era nouă va pune în evidență inteligența cu care e dotat poporul otoman și care fără îndoială va fi folositoare civilizațiunii.

Nedjib-Bey a relevat faptul că Turcia se va releva prin dezvoltarea ei economică în vreme scurtă și a bătut pentru prosperitatea regimului libertății.

D. Șunda în turcește făcând elogiul evenimentelor petrecute a bătut pentru libertate, Constituție și Sultan.

Herand Bey, consul la Giurgiu, a zugrăvit fenomenul magic prin care Turcia de 88 de zile se socotește pe drept printre popoarele civilizate și vorbind de marina comercială, a regretat că valorile Dunărei nu sunt străbătute de vasele turcești, prea puțin numeroase, și-a exprimat dorința ca în curând lucrurile să se îndrepte.

D. Zografî în limba albaneză a spus că mișcarea se datorește junilor turci și albanezi în sănătatea cărora a toastat.

D. Khin Tirian, armean, a vorbit în turcește fără să pomenească numele sultanului și fără vre-o aluzie pentru el; aceasta spre a manifesta credința armenilor că Constituția a fost dictată sultanului iar nu obținută prin buna voie a lui.

Au mai vorbit domnii: Mexi care a exprimat dorința că albanezii să fie lăsați a-și desvolta cultura în limba lor; Papagoga, Parasidis, Pantili care vorbea sincer și nu și-a putut ascunde lacrimile când a spus că de 30 de ani nu și-a mai văzut patria și că în sfârșit e fericit că va fi liber să o revadă și care a fost îmbrățișat de Galib-Bey, și în sfârșit Galib-Bey care a încheiat seria, recomandând tuturor să-și facă datoria și a bătut pentru toți otomanii și pentru România.

Asistența a fost fotografiată de »Fotoglob« ca amintire.

În urmă d-sa a trimis o telegramă Sultanului.

Peripețiile teatrului din Șoimuș.

Acum câteva săptămâni prin stăruințele părintelui I. Baciuc era să se deschidă cel dintâi teatru statornic românesc. Am așteptat însă zadarnic să primim o știre despre acest îmbucurător eveniment.

Iată acum ce scrie părintele Baciuc în »Lucăcașul«:

În numărul nostru din urmă am anunțat că la 16 August n. se va inaugura, în Șoimuș, primul teatru românesc. În chestia aceasta primim dela dl I. Baciuc, inițiatorul teatrului, scrisoarea următoare:

Onorată Redacție! Protoretorele, la ordin mai înalt, a oprit inaugurarea precum veți vedea din ordinațiunea ce vi-o aclud în copie.

Mare parte din publicul ce a pornit să vină la inaugurare, de pe drum s'a întors înapoi; cu toate acestea foarte mulți au venit din mari depărtări și au vizitat localul, admirând frumosul aranjament, apoi au petrecut pela case private până a doua zi, când iarăși au sosit câteva trăsuri cu noii oaspeți.

Jandarmii, se înțelege de sine, nu au putut să lipsească.

Spre orientare vă mai comunic următoarele:

Edificiu teatral de sine stătător nu s'a făcut, ci acesta a format o parte întregitoare a casei parohiale prin adaugarea unei sale mai mari pentru a cărei clădire am concesiune dela pretură. Partea internă a acestei sale am aranjat-o de așa încât să se poată da în ea la ocaziuni binevenite și producțiuni teatrale.

Și fiindcă aranjamentul acesta e întocmit cu oarecare estetică, mulți dintre vizitatori l-au boțezat cu numirea de teatru (deși în sine nu e teatru ci numai o sală întocmită pentru diverse trebuințe, unde se pot da producțiuni teatrale având toate întocmirile trebuincioase la aceasta).

Vesel de succesul obținut, am acceptat și eu această numire și am numit-o și eu teatru fără de a-mi aduce aminte de urmări...

Când eră aproape gata și mă pregăteam să fac inaugurarea, mă pomenească că vine notariul și mă

întrebă (la ordin mai înalt) cu ce bani fac eu teatru, nu capăt ajutoare din România ori dela societatea pentru fond de teatru. I am răspuns că nu capăt ajutor dela mine, ci lucru cu banii mei ce i-am putut aduna din vânzarea broșurilor edate de mine.

A venit apoi protoretorele în fața locului, iar la mandat mai înalt, și mi-a pus aceleași întrebări ca și notariul: i-am dat acelaș răspuns și l-am rugat eu, și alți oameni din comună, să nu ne oprească ținerea acestor serbări ce le așteptăm ca ziua de Paști și de cumva din neștiință n'am îndeplinit vre-o formalitate, să binevoiască a ne îndrumă că ce avem de-a face.

M'a sfătuit să înainteze o cerere la pretură prin care să cer expres concesiune pentru edificare de teatru așa după cum va da dânsul îndrumare notariului ca să mi-o facă, căci numai pe baza unei astfel de cereri îmi va putea da concesiune pentru înagurare de teatru, ceea ce cu siguranță mi-se va da. Și laudându-mă pentru lucrul frumos ce n'ar trebui să lipsească nici din alte comune, zicând că prin aceasta s'ar ptească mai bine abate oamenii dela petrecerea în cârcime, mi a promis că va luă parte și d-sa la festivitățile de înagurare. I am mulțămît și am făcut după cum m'a sfătuit.

La câteva zile, însă, m'am pominit că sunt oprit, prin ordinul Nr. 2144, ce vi-l comunic în copie.

Contra acestei opreliști, fiind eu bolnav, mai mult de năcaz și supărare, am înaintat recurs prin avocatul Dr. Tripon.

Ce va mai fi în viitor vom vedea.

Șoimuș, la 17 August, 1908.

Cu deosebită stimă:

Ioan Baciuc, preot.

Lăsăm să urmeze acm, în traducere românească, și ordinul de opreliște adresat notarului cercual.

»În chestia de sus, te îndrum ca numai decât să ieși la fața locului, în comuna Șoimuș, și să i interzici lui I. Baciuc să continue clădirea teatrului: — în acelaș timp să-i dai îndrumarea ca, în conformitate cu articolul 1 al legii XXXI din 1848, să ceară pentru clădire autorizația congregației comitatense, fiindcă, până nu va primi această concesiune, nu pot să-i permit nici continuarea clădirii teatrului, nici înagurarea lui.

În acelaș timp să-l provoci să se justifice dacă a cerut concesiunea necesară pentru a face colectă în favorul teatrului; pe urmă să dea samă, cu documente, despre sumele intrate la mâna lui, să anexeze cupoanele mandatelor și toate actele privitoare la clădirea teatrului.

Bistrița, 8 August 1908.

Arányi, m. p.
protoretore.

Evenimentele din Turcia.

Extraordinara însuflețire pentru sărbătorirea sultanului.

Constantinopol, 29 August. Cu ocazia aniversării suirii pe tron a Sultanului, în capitală și provincie au avut loc pavoazările și iluminațiunile obișnuite dar pretutindeni însuflețirea a fost extraordinară. Ziarele publică articole glorificând pe Sultan, creatorul constituțiunii, asigurându-l de credință și de venerațiunea națiunii. Ziarele recomandă uitarea trecutului și pășirea tot înainte.

Impăcarea sultanului cu frate său.

Comitetul junilor-turci pentru progres și solidaritate din Constantinopol a făcut de curând demersuri pentru a pune capăt persecuțiilor scandaloase îndreptate de Sultan în contra membrilor masculini ai familiei imperiale.

Sultanul se află în ceartă încordată în special cu fratele său Reschad; refuză a se împăca cu dânsul sub motiv, că în ce privește neînțelegerile din familie șeful este suveran.

În tot cazul fratele său împreună cu copiii sunt liberi în urma proclamării constituției.

Comitetul a declarat că aceasta nu e suficient și că Sultanul trebuie să primească pe moștenitorul tronului și să se arate cu el în public ca dovadă de desăvârșită împăcare.

În cele din urmă Sultanul fu silit să cedeze. Dupăcum s'a anunțat Sultanul a primit din nou pe principele Reschad după 25 ani.

Vieaja națională în Beiuș.

Intr'un număr recent al acestui ziar de publicitate s'a arătat felul cum unul din fruntașii români din Beiuș, dl Ghera își înțelege rostul ca român în viața publică. Constatările făcute acolo sunt foarte dureroase și jignitoare ori din ce punct de vedere ar fi supuse judecății calme și nepreocupate.

Răspunsul ce l a dat »Un greco-catolic« credem că nu a lăsat satisfăcut pe nimeni.

Chestia cu arendarea prăvăliilor nu poate fi considerată ca o chestie confesională ci ea are să fie privită din punct de vedere național, căci ea jignește întru atât pe neuniți, cât jignește pe români. Dacă dl Ghera se va dimitte la acel act să facă legătura cu vre un străin și nu cu vre un român, nu va păcătuți față de nici o confesiune, ci va păcătuți față de români și acest păcat nu se poate ierta.

Sunt și eu crescut în Beiuș încă din copilărie cunosc toate caracterele românești și neromânești, ocupațiile predilecte ale tuturor. Beiușul are odată un caracter mai românesc decât azi, cu o gospodărie românească în floare. Dar azi cu toate nuzințele noastre cu toată credința mărturisită adesea, c'am înaintat foarte mult, totuși îmi iau voia a spune, că străinii ne lasă în urmă, pe când odată noi îi lăsam pe ei. Se înmulțesc și la număr și cresc și în putere. Îndosebi de câțiva ani jidanii se sporesc în așa măsură încât ne vine a crede că suntem în un oraș jidovesc. C l puțin aceasta impresie poate să facă ori și cărui străin firmele ce le poate ceti pe casele din piața orașului. Jidanii sunt stăpânii comerțului și a industriei...

Ne-am plâns în repetite rânduri, că suntem lipsiți de clasa de mijloc, că n'avem industriași și comercianți. Este adevărat! Dar tot atât de adevărată este și constatarea că nici nu căutăm a afla mijloacele eficace, prin care să formăm aici o clasă de mijloc, puternică. Dăm stipendii ucenicilor și cu aceasta se crede că ne-am degajat de orice răspundere. Dar ucenicii după ce au primit slobozenia merg în lumea largă nu se mai întorc, și se pierd cu desăvârșire în marea clasă mijlocie a altor popoare, deși fruntașii români din Beiuș știu bine, că le-ar putea face loc aici, pe pământul lor, aducându-i în contact mai firesc cu conducătorii vieții noastre naționale.

Mă rog, în Beiuș, numai în mijlocul orașului sunt 19 prăvălii, proprietate românească, dar cu toate acestea n'avem numai doi comercianți români. Ce înseamnă aceasta? Îngrijire de clasa de mijloc? Gospodărie națională, cu tot felul de Bergeri? Ar fi o mare neprecuțare și o mare și neiertătoare greșală din partea ori și cui care s'ar mai încumeta acum să înmulțească numărul comercianților străini, când ni-se dă prilej să încurajăm tineri de-ai noștri. Cine nu va mărturisi acest principiu, atentează la viața noastră națională, iar pe atentatori trebuie să-i reducem la imposibilitate.

Și dacă s'au făcut greșeli în trecut, să nu se mai facă în viitor. *Petru E. Papp.*

NOUTĂȚI.

ARAD, 4 Septembrie n. 1908.

† Gheorghe Novacovici.

Dintr'un sat al Carașului, ne vine vestea dureroasă: Gheorge Novacovici, apărătorul memoriei lui Iancu a murit! Sărmanul Gheorghe cel mult hărțuit de soartă, Gheorghe cel vesel, Gheorghe cel vecinic spiritual și ironic s'a stins fără așteptare. El a fost figura cea mai cunoscută și mai populară a studențimii noastre.

Dar reputația generală și-a stabilit-o acum sunt zece ani, când dimpreună cu alți doi colegi Ioan Scurtu și Coriolan Șteer el a depus la mormântul dela Tebea cununa studențimii din Cluj. Procurorul a intentat celor

trei inimoși tineri proces și tribunalul din Deva i-a osândit la câte o lună și jumătate de temniță. Universitatea din Cluj a mai adăugat la asta eliminarea celor trei tineri dela toate facultățile din Ungaria. Ei fură atunci siliți să pribegescă în străinătate la Graz și Viena. Novacovici merse în Austria. Numai târziu ministrul iertă fapta frumoasă pornită din un avânt generos al unei inimi pline de idealism.

Acasă Gheorghe Novacovici a luat parte la mai multe campanii electorale. Imbrăcat adesea în haine țărănești el a cutrierat satele cercurilor dela Nădlac, Pecica, Sasca dovedindu-se un neîntrecut agitator.

Vesel și inteligent, neliniștit și ușuratic, Novacovici a fost un tip de adevărat bohem, care nu cunoștea oroare mai mare decât liniștea unei vieți ordonate. El a sucombat acestei patimi.

Acum câteva zile încă bolnav, el a zis unui prieten: Cel dintâi suflu rece al vântului de toamnă mă va stinge. Mai curând decât s'ar fi putut crede, prorocirea lui s'a împlinit. Moartea lui va stârni regrete generale. Le împărtășim și noi al căror colaborator a fost. Adresăm îndureraților părinți condolențele noastre cele mai sincere și adânci. Dzeu să-l ierte!

— **Polemica Vészi—Storz.** Polemica începută acum vre-o 2 luni între Vészi și deputatul german Storz nu s'a încheiat. În »Neue Revue« Vészi afirmă că Ungaria a cheltuit mai mult decât toate statele celelalte pentru desecarea terenurilor de inundație din Ungaria. Aici jocul cu țifrele a înlesnit răspunsul lui Vészi, dar când a încercat să-i răspundă la acuza inferiorității rasei ungurești, el a primit răspunsul meritat. Vészi caută să dovedească »superioritatea« culturală a rasei ungurești, citând nume ca Petőfi, Jókai, Munkácsy, Zichy, Lénárd, Eötvös, Than, Semmelweiss, Liszt etc. Unde au slovacii și românii exclamă Vészi, astfel de nume celebre? Deputatul Storz arată însă că cei mai mulți din acești genii »unguri« sunt — străini. Petőfi a fost slavul Petrovici, Munkácsy, neamțul Lieb, Zichy slav, Lenard neamț tot așa Than, Semmelweiss, Liszt și mulți alți.

— **Principele Dimitrie M. Sturdza.** Despre prințul Dimitrie M. Sturdza a cărui moarte la Dieppe am anunțat-o ieri, »Viitorul« scrie următoarele amănunte:

Principele Dimitrie Sturdza era fiul cel mai mare al lui Vodă Mihail Sturdza și cel mai bogat român. Pe lângă domenii foarte întinse pe care le stăpânea în Moldova, el era proprietarul unor mari moșii în Bucovina și Basarabia. Averele sa imobiliară, care toată era depusă în străinătate se urcă la o sumă necunoscută chiar de intimii defunctului principe, dar constituie cu siguranță una din marele averi din Europa.

Principele Sturdza era prototipul absenteiștilor noștri. Trăia în străinătate plasa veniturile sale în efecte străine, arenda la evrei domeniile sale și nu îi dădea României, căreia îi datorea colosalele sale averi nici un equivalent de nici un fel. Pe moșiile lui nu se va găsi o școală, un spital, o întreprindere culturală sau economică, datorită inițiativei sau generosității sale.

Intr'un cuvânt, el făcea parte din acea categorie de latifundiați, cari, prin totala neîndeplinire a rolului lor social, transformă proprietatea mare într'un pericol și o fac odioasă.

Principele Dimitrie Sturdza lasă doi fii: Mihail și Grigore. Să nădăjduim că acești tineri moște-

nitori ai averii lui Vodă Sturdza, și în special Mihail, care este deja proprietarul domeniilor Hangu și Ceahlău, vor repara greșelile părintelui lor, și că vor ști să întrebuințeze marile mijloace ce România le-a pus la îndemână, spre binele ei și spre cinstea lor.

Ar fi o reparațiune la care România are dreptul.

Răposatul era ultimul fiu de Voievod, așa că cu moartea lui dispărea cel din urmă principe, fiu de Domnitor.

— **Condamnarea lui Siczinski anulată.** O telegramă din Viena arată că curtea de casație a casat verdictul de condamnare al tribunalului din Lemberg, prin care Miroslaw Siczinski ucigașul guvernatorului eră osândit la moarte. Curtea de casație a ordonat revizuirea procesului, care va trebui desbătut din nou. Motivul acestui verdict al curții e faptul că tribunalul nu a admis la dezbaterile procesului ca starea mentală a lui Siczinski să fie cercetată de medic. Curtea cere mai ales să se stabilească dacă, conform depunerii lui Siczinski, el a stat sub imperiul unui imbold irezistibil ucizând pe Potocky.

Examinarea lui Siczinski va reclama timp mai îndelungat. Dezbaterile a doua se va ține abea anul viitor.

— **Pelerinii din Borosneu la Hodoș-Bodrog.** Ni-se scrie: Intre muțimea de pelerini cari s'au dus anul acesta la serbătoarea adormirii maicii Domnului la mănăstirea din Hodoș-Bodrog, au fost în mare număr și credincioșii din Borosneu sub conducerea părintelui Ioan Ardelean.

— **„Convîngerile“ pressei ungurești.** »Westungarischer Grenzboten«, ziarul german din Pressburg scrie, că dela procesul Lengyel-Polónyi încoace, guvernul a găsit un nou titlu de a cumpără ziarele ungurești, deoarece cel vechiu fusese desvâlit de Lengyel. Sub titlul de a furniza »imprimare« pentru căile ferate, ziarele ungurești primesc sume însemnate dela guvern. Ziarele coaliționiste din Seghedin bunăoară primesc suma de 25,000 de coroane, cele din Oradea-mare, Dobnjin, Arad și Pressburg câte 15,000 de cor. Sumele acestea însă probabil vor trebui reduse, căci în timpul din urmă s'au ivit tot mai multe ziare dispuse să proslăvească coaliția și astfel ratele împărțindu-se la mai multe ziare decât se proiectase la început. Colegilor din redacțiile ungurești le dorim poftă bună, și când vor huzuri mai mult vor face bine să se gândească și la colegii lor români de prin Seghedin.

— **Liga culturală ungurească din nordul Ungariei** și-a ținut deunăzi adunarea ei generală în Sillein (Zsolna). În cuvântul său de deschidere, președintele contele Dessewffy a făcut fi-rește politică, știind bine că asta se oprește numai societăților similare nemaghiare firește după dl conte, tot ce se vorbește despre asupra nemaghiarilor în Ungaria sunt povești și minciuni. Poporul e ban și pașnic (până la proba contrară! N. R.) și se împărtășește de binefacerile statului. Vorbind de reforma electorală spune că trebuie chibzuită bine. Când se svonise că dreptul de vot va atârna de conștiința scrisului și cetitului unguresc, toată tabăra potrivnică să răsvrăți și se potoli numai anevoe. De aici reiese că nu ne putem amăgi că chestia națională va putea fi amuțită în curând și că nu vom putea crea o reformă electorală care să mulțamească pe nemaghiari (nu puteți, căci nu vreți N. R.).

— **Advocat nou în Arad.** Azi și-a deschis dl Dr. Romulus Veliciu în Arad cancelaria advocațională. Ii dorim tinerului avocat succes și nu ne îndoim că fiul lui Mihail Veliciu va fi deodată și un apărător fervent al cauzelor publice românești.

— **Advocat nou în Orăștie.** Dl Dr. Romulus Boca ne anunță că și-a deschis cancelarie advocațională în Orăștie.

Intr'un ceas bun.

— **Hymen.** Dnul Gh. M. Teaha preot ales în Dumbrăveni, și colaborator extern al ziarului nostru, își va serba cunun'a cu dsoara Cornelia Corbu, fiica preotului Vasile Corbu, în 8 Sept. la orele 11 din zi, în sf. biserică din Poenii de Sus. Invităriile de nuntă și-le a rescumpărat dăruind câte 5-5 coroane pentru fondul gimnaziului din Brad și pentru fondul ziaristilor români.

— Dnul **Ioachim Perian** inv. în Bocșa-moară s'a logodit cu dsoara **Ana Drahocoupil**.

— **Uneltiri neiertate în Semeac.** Azi a fost la noi în redacție o deputație din Semeac, care a venit la P. S. Sa Episcopul Aradului, însă nu l-a aflat acasă, ridicând plângeri contra administratorului parohial Romulus Ganea, care s'arzeltește în comună, că la alegerea de preot ce se va săvârși acolo oamenii să se întrepună pe lângă dânsul, care n'are decât o calificăție de cl. III cu toate că concursul este deschis de cl. I. Am dorit să știm, d'aceea a fost trimis Ganea acolo de administrator, ca să i-se dea oile să turture pacea și să îndemne pe oameni la răsvrățire contra legii?

— **Silvicultorul boierului.** Kis Béla e silvicultorul pe moșia baronului Jósika Aladár în Stolna (com. Cojocnei). El crede că iobăgia nu a fost desființată încă și lovește și împilă pe blejii țărani români. Când doi din ei, Teodor Gribovanu și Ioan Vasi îl traseră la răspundere, el scoase un hanger și începă pe Gribovanu astfel la cap încât îl ucise și trase trei focuri asupra lui Vasi încât acesta e pe moarte. Judecătoria încă e de părerea că nu a trecut încă timpul iobăgiei, când boierul ungar și oamenii lui ucideau pe români fără pedeapsă, căci Kiss a fost lăsat în libertate deși ancheta a ieșit spre cercetarea faptului.

— **Mort sub patrafir.** Ni-se scrie din Chelmac: Duminecă la 10/23 August a murit la noi în biserică sub patrafir economul Petru Dugulescu, tocmai pe când preotul nostru dl. I. Vișou făcea slujbă pe dânsul. Bietul om a chinuit foarte mult și Dumnezeu l-a scăpat, între rugăcuni, de suferințe.

— **La omorât apa.** La băile din Călmărești petrecea și marele proprietar din Turnu-Severin P. Cârjan. Zilele trecute omul a murit subit. Pe urmă s'a constatat, că moartea i-a provenit din faptul, că dânsul, fără nici o consultație medicală, a beut la zi câte 10-12 pahare de apă de Căciulata, care a influențat așa fel asupra corpului, că a provocat moartea subită.

— **Salt mortal.** În Abbazia s'a întâmplat Marți o tragedie sfâșietoare. Un sublocotenent din reg. 80 de inf. s'a urcat pe trambulina băii, pregătindu-se de un salt în apă. Inspectorul băii l-a sfătuit să nu sară, căci apa e mică și fundul bazinei e numai stâncă. Oficerul n'a ascultat, a sărit și a rămas pe moment mort, și-a frânt grumazul. Tânărul ofițer eră unul din cei mai culți ofițeri, căci vorbea 14 limbi.

— **Depozitele lui Groedel în flacări.** Din Covasna (com. Treiscaune) se anunță că uriascele depozite de scânduri ale firmei Groedel s'au aprins și nu pot fi stinse nefiind pompieri la îndemână. Pagubele se evaluează de pe acuma la două milioane de coroane.

— **Starea sănătății lui Tolstoi.** Pericolul în care se afla Tolstoi acum câteva zile a fost înlăturat.

Medicii Nikitin și Berkheim aduși din Moscova au răușit să decidă pe Tolstoi a se supune prescripțiilor medicale.

Bătrânul scriitor își petrece timpul rezemat într-o canapea fără a lucra ci ascultând numai cum i se citește. Foarte mult slăbit el e silit să stea dese ori cu ochii închiși.

În timpul boalei sale i-a sosit telegrame de simpatie din toate părțile lumii, între care și din Japonia, India și Persia.

Familia lui Tolstoi vrea să-l decidă a plecă în Crimeea unde s'a reântremat și în timpul boalei din 1904.

Intellectualii ruși au hotărât să trimeată de pe acum telegrame de omagii contelui Tolstoi cu prilejul aniversării nașterii sale. Pentru această telegramă se strâng semnături în toate stățiile cailor ferate din Finlanda, de oare-ce autoritățile împiedică orice manifestare de sărbătorire pentru Tolstoi în Rusia.

— **Recordul căsătoriei grabnice.** Firește acțiunea se petrece în America. Inceputul ei precis la patru ore p. m. Persoanele: D-soara Estelle Mayers Snack, 22 de ani și di Charles Mac Gregor 28 de ani. Locul: Gara din Philadelphia. Ea sosește din Atlantic City și scapă portofelul pe jos. El îl ridică. Ea șoptește: „Mulțămesc“. Amândoi roșesc. La patru și zece subiectul conversației e căsătoria. La patru și 15 el îi face propunerea căsătoriei. Câteva secunde în urmă, ea o primește. Ei telefonează la ofițerul stării civile dar funcționarul părăsise biroul. Dar au noroc: el e acasă și are mai multe formulare la el. Să înțelege că în câteva minute s'au găsit și martorii trebuitori. La orele 5 și jum. precis, o oră și jumătate după ce s'au cunoscut, ei sunt cununaji. Noii căsătoriți apucă încă trenul de după prânz spre Atlantic City unde d-soara Estelle se va prezintă părinților ei că doamna Mac Gregor. Divorțul probabil va merge și mai repede.

— **Wright în Germania.** Ziarul „Local Anzeiger“ anunță că ministrul de război german a invitat pe frații Wright cu aeroplanul lor în Germania. Cunoscuții oameni sburători însă cer o cauțiune de 1 milion de mărci, suma care până în prezent a fost refuzată de statul german. Este posibil dar ca germanii să nu vadă evoluând aeroplanul lui Wright.

— **Suveranul celei mai mici monarhii.** Suveranul care domnește peste cea mai mică monarhie din lume e regele insulelor Cocos din apropierea Sumatrei. Insulele acestea au fost descoperite acum 300 de ani. Până la 1825 au rămas aproape necunoscute. În acel an le-a vizitat englezul Ross, care a fost așa de încântat de frumsețea lor încât s'a stabilit pentru totdeauna acolo. Acum un nepot al lui Rosse e stăpânul insulelor.

— **Un om readus la viață.** Ziarele din Newyork anunță un caz foarte interesant. Un om, care fusese declarat mort, a fost readus la viață peste trei minute prin administrare de stricnină și practicarea respirației artificiale. Inima omului încetase de a mai bate și eră neîndoios că bolnavul murise.

Medicul care-l căutase însă, dorind să facă o experiență, îi administră o doză de stricnină. Se știe că stricnina e întrebuințată adesea în cazuri de paralizie.

— **Părul cărunt își redobândește culoarea** primitivă primitivă prin apa „Arabela“, care nu-i o vâpsea, nu murdărește și se aplică foarte simplu.

O sticlă 5 cor. De vânzare exclusiv numai la *Wachsmann Jenő és Tsa* drogherie Szabadka.

x Leac sigur împotriva boalei de porci, prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Vâpseaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály**, drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Székényi-tér).

In atențiunea dlor învățători!

Am ajuns și noi timpul să putem alege în manualele școlare. Anunțuri peste anunțuri apar, recomandându-și fiecare autor cartea, precum neguțatorul — marfa.

Sunt zece ani, de când s'au introdus în școale și cărțile noastre didactice, cari au ajuns și până la ediția VI, fără a ne fi folosit de mijlocul anunțurilor și reclamelor. Suntem de credință, că „o carte bună se recomandă de sine“ — de aceea n'am aflat de corect a octoa nimănui cu forța cărțile noastre pe calea anunțurilor ziaristice și eventual a face greutăți învățătorilor prin introducerea unor cărți neaprobate și neexper-

imentate. Ne-am mulțumit că fiind susceptibile în lista manualelor recomandate de Ven. Conzistor, învățătorii se vor folosi de ele într-un cât le vor afla de vrednice.

Și dacă de astă-dată ne abatem dela ținta din trecut, și anunțăm cărțile și pe calea aceasta, o facem, nu pentru a recomanda marfa ca atare, ci numai spre a pune în cunoștință pe d-nii învățători cu împrejurarea, că cărțile noastre au fost supuse deja censurării și aprobării înaltului Ministeriu de culte și învățământ, sub nr. 94787/908.

Prin urmare, după lege cărțile noastre se pot întrebuința în toate școlile române, chiar și în cele ajutate de stat.

Notăm aci și răspunsul dlui inspector reg. de școale, al comitatului Arad, *Varjassy Árpád*, dat cu ocazia înaintării manualelor spre aprobare: „Nem csak a legmelegebben fogom ajánlani, hanem azon leszek, hogy kerületek minden iskolájában használják is — és ezt az egyöntetőség kedvéért“. Pe românește: „Nu numai că le voi recomanda cu toată căldura, dar voi face ca să le folosească în toate școlile din inspectoratul meu — și aceasta pentru uniformitatea învățământului.“

Rugăm pe d-nii colegi și frați învățători, cari le-au introdus, sau doresc a le introduce, să binevoiască a ne onora și pe viitor cu comanda, cari sunt a se face la „Tipografia Diecezană“ în Arad — cu următoarele prețuri:

1. ABCdar carte de cetire pentru anul I 40 fl.
2. „A doua carte de cetire“ „ „ II 40 „
3. „A treia carte de cetire“ „ „ III 60 „
4. „A patra carte de cetire“ „ „ IV 60 „
5. „Carte de cetire pentru clasele V-VI 1.— „
6. „Limba maghiară partea I . . . —50 „
7. „Limba maghiară partea II . . . —50 „

Cele de sub 1 și 5 sunt ilustrate.

La comanda mai mari 20% rabat.

Mulțumind d-lor colegi pentru sprijinul și încrederea de pân'aci, suntem

Arad, 29 Aug. 1908.

În numele autorilor:
Iosif Moldovan. *Nicolae Ștefu.*

Economie.

A XVIII-a expoziție de vite

aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului“.

Programul expoziției de vite, ce se va țineă Duminecă la 6 Septembrie n. 1908 în comuna Șura-mare este următorul:

1. Cu scop de a înainta economia de vite, Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului, va aranja la 20 Sep. n. 1908 în comuna Șura-mare o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astădată la vite cunoscute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va țineă în ziua amintită, începând dela 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urmă premiarea.

Expoziția se va țineă pe locul numit „Ulița bisericeii“.

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele: Șura-mare, Slimnic, Hamba, Gușterita, Bungard, Șura-mică și Turnisor.

Pentru vitele aduse afară de Șura-mare se cer pasapoarte în regulă.

Cerând trebuința proprietarii au să dovedească că au înțut înșiși vitele timp de 3/4 de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuză primirea, însă numai d'n cauze binecuvântate.

La fiecare vită respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purtă înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui 36 de premii în sumă totală de 200 cor., dăruite de comisiunea economică a comitatului Sibiu.

II. Premiarea. 1. În scopul premierii, comitetul central al Reuniunii agricole a ales juriul consis-

tător din domni: Pantaleon Lucața, Ludovic Fabritius, primpretor în Sibiu, ca reprezentant al comisiei economice comitat.; Ioan Chirca, Petru Dragits, ambii din Săliște; Aurel Cosciuc, Dr. Ioan Stroia, Romul Simu, Vic. Tordășianu, Dr. Petru Șpan, Dr. Vasile Stan, Dr. Lucian Borcia, Emil Verzariu, Oprea Șteflea și Andreiu Teodor, toți din Sibiu; Nicolae Iosif, învățător din Aciliu, Ioan Popescu din Sibiel, apoi N. Opriș, paroh, Ioan Restanță, cârcimar, Ioan Turculeț, Man Dușă, I-an Ciupea, toți economi din Șura-mare; Simeon Borjan, inv., Clemente Nicula, paroh, Ioan Georgian, epitrop, Pavel Mihălțan, cantor, Teodor Mașca, econ., toți din Sîlmiș; Ananie Decei, paroh, Alex. Cristiu, epitrop și Alex. Muntenaș, econom., toți din Hamba; Traian Petrișor, paroh, G. Stăneșe, Iac. Moldovan și George Iacob, toți învățători, pens. și Ilie Perea, propr., toți din Gusterița; Toma Modran, par., Nic. Stoica, inv., Toma Ciora, epitrop, Nic. Dregan, notar și George Bucurenciu, econom. toți din Bungard; Aron Mihuleț, paroh, Nic. Tomuța, învăț., Ioan Ciolan, George Ludoan, Petru Ciolan și Toma Murășan, toți econ. din Șura-mică; Romul Platoș, paroh, Ioan Radu, ospătar, Ioan, Muntean, epitrop, Pavel Vulc, econ. și Gligor Vulcu, epitrop, toți din Turnișor. Membri absenți sau împedeți delat vot, se înlocuiesc prin suplente.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiei, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înrăurească cătuș mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă diu nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează întotdeauna. La caz de voturi egale decide soartea.

Asupra fiecărei premii se votează deosebit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată, care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc, ținându-se mai întâi o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator, a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: »Adevăresc primirea în regulă a premiului«.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul, scris de președintele și secretarul juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii.

Rezultatul alergărilor dela Budapesta.

La alergările de cai, cari au avut loc Duminecă la Budapesta, au participat grajdurile dlor Negroponte și Zănescu din București.

La alergarea a 2-a, Beaten Kandicap, de 2000 metri premiul 1-ii de 3000 coroane a fost luat de iapa Virginia a dlui Negroponte. King-Bee a rămas neplăsată în alergarea aceasta.

La alergarea a IV-a premiul al 2-lea a fost luat de Medwe-lanco al dlui Zănescu.

Budapesta, 4 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22:46 - 22:48
Săcară pe Oct.	18:66 - 18:68
Cucurz pe Maiu	14:58 - 14:60
Ovăș pe Oct.	15:06 - 15:08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	22 K.	40—23 K.	55 fil
Din comitatul Albei	— — — —	22	> 20—23	> 25
De Pesta	— — — —	22	> 20—23	> 35
Bănățenesc	— — — —	22	> 30—23	> 45
De Bacica	— — — —	22	> 20—23	> 35
Săcară	— — — —	18	> 70—18	> 85
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	> 70—15	> 85	>
> de cvalitatea II.	15	> 35—15	> 60	>
Ovăș de	I.	16	> 40—16	> 60
>	II.	16	> —16	> 30
Cucuruz vechiu	— —	16	> 15—16	> 30
> nou	— —	>	>	>

Concert, petreceri.

Petrecerea de vară a tinerimei române din Tinca și jur. În 28 Aug. st. n. s'a aranjat în orașelul Tinca locuit în mare parte de unguri o frumoasă petrecere curată românească, care atât din punct de vedere moral, cât și din punct de vedere material a fost foarte succesă. S'au adunat o mulțime de oaspeți din tot Bihorul în frunte cu Beiușenii. Voie bună și înțelegere frățoasă a caracterizat decursul petrecerii.

— Nu ne putem mira destul — ne scrie corespondentul — că la alte petreceri românești se mai dansează „csárdás“-ul când el se poate și delătura. Noi priveam pe unguri saltând încântați de frumoasele noastre jocuri românești, pe cari ei nici nu li-au mai văzut. Și-au dat toată silința să danseze împreună cu noi Ardelele, Hora și Sârba, cari au făcut cea mai mare parte din ordinea de dans. Cu Ardeleana s'a început petrecerea cu ele sa și sfârșit. La miezul nopții nea delectat corul compus din tinerii prezenți cu mai multe doine și hore. Lauda lor. Venitul curat de 234 coroane, s'a adaus la fondul pentru zidirea bis. gr.-or. rom. din Tinca.

Petrecerea din Arad Gai. Corul rom gr. or. din Arad-Gai a aranjat la 29 Aug. a. e. st. n. în sala de învățământ a școlii rom. din loc, concert, — după care a urmat petrecere cu joc. Venitul e destinat pentru fondul corului nou înființat. Atât concertul cât și petrecerea a reușit destul de bine, iar piesele s'au executat destul de reușit, având în vedere greutatea cu cari a avut a lupta, acum la început, conducătorul corului dl inv. Zab. Toată lauda merită dl învățător pentru osteneala pusă cu înființarea corului și conducerea lui, nu mai puțină laudă merită preotul local, părintele Gheorghe Bragia care și cu aceasta ocaziune, ca întotdeauna, a dovedit că e unul dintre rarii preoți cari știu și vreau a aduna poporul în jurul bisericii și a școlii; căci în adevăr e un lucru cum rar în zilele de acum, a vedea biserica todeauna plină chiar și la vecernii, cum se întâmplă aceasta în Gai, de când e părintele Bragia aici.

— **Petrecerea din Șeica mare.** Petrecerea de vară, aranjată de inteligența română din Șeica mare și jur, în favorul școlii rom. confesionale din loc — în special, întru înzestrarea școlii săraci cu cărți — s'a ținut în 15/28 August a. c. Scopul nobil în care a fost aranjată justifică m. stim. oaspeți de a contribui cu obolul lor. Pe lângă profitul moral, câștigul material se urcă la suma de 198 cor. 80 fil, merit în părți egale celor 2 școli.

Comitetul aranjator își ține de plăcută datorință a mulțami cu recunoștință m. stim. oaspeți și contribuenți, cari prin prezența lor au ridicat nivelul petrecerii, iar prin obolul lor au ajutat acolo, unde avem multă lipsă.

Petrecerea din Câmpeni. Cu ocaziunea producției teatrale, aranjată de tinerimea rom. din Câmpeni, la 30 August n. a. c., s'a încassat 313 cor. 40 fil., din care subtrăgându se spesele a rămas un profit curat de 118 cor. 28 fil., care sumă s'a predat destinației.

Celor cari au binevoit a contribui, li-s'a aduce pe aceasta cale mulțamită.

Felurimi.

Tinărul Roosevelt-salvator. »Daily Telegraph« primește din New-York știrea despre un act de eroism săvârșit de ful președintelui Statelor-Unite, Kermit, în vârstă de 13 ani.

În timpul unei plimbări călare în apropierea de Oyster-bay, reședința de vară a președintelui, tinărul Roosevelt fu martorul unei ciocniri violente între un automobil și echipajul unui oarecare Hilton.

Cail trăsorei se speriară și o luară la fugă. În trăsura, afară de Hilton, se află femeia lui și doi copii ai lui.

Kermit se luă după trăsura și după o fugă strașnică călare pe o distanță de peste o milă izbuti să pună mâna pe hăturile cailor speriați și să-i oprească în loc.

Mulțamită intervenției curajoase a fiului președintelui, familia Hilton fu scăpată de o mare primejdie. de oarece cail apucaseră în fuga lor nebună spre țărmul mării.

BIBLIOGRAFIE.

Anunț literar. Păr. D. Voniga din Gyrokk, vestește tuturor celor interesați, că opul său:

„Paranese sau cuvântări pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului“ va apare încurând și celor abonați, li-se va expeda cam pe la finea lunii Sept.

Totodată roagă pe acei On. d-ni preoți, cari încă n'au răspuns apelului de abonare să trimită declarația ce li-s'a trimis, cu atât mai vârtos, că opul fiind mai voluminos decât cum s'a contemplat, după apariție, se va vinde cu preț mai urcat decât cel determinat în declarațiunile de abonament.

Prețul se trimite ulterior, adecă după primirea opului abonat.

A apărut „Luceafărul“ Nr. 17 cu următorul sumar: M. Sadoveanu Priseacă de altădată; O. Goga Cain — 1907 — (trei sonete); Oct. C. Tăslăuanu Asociațiunea. Adunarea generală din Șimleu. I. Problemele Asociațiunii. II. Activitatea Asociațiunii III. Conferințe; G. Rotica Scrisoare acasă (poezie); Barbu Lăutarul Cronică muzicală Un compromis muzical. M. Cunțan Biserică (poezie); M. Cunțan Nemurire (poezie); O. C. și A. Tăslăuanu Synnöve Solbakken de Björnson; Cronica Pictorial Carol Pop de Sarmar. Teatrul din Șoimuș. „Gazeta Transilvaniei“, număr jubilar. Jubileul „Școlii române“ din Bucovina. Pentru dl Iorga. Știri. Poșta redacției. Ilustrațiuni: Dela adunarea generală din Șimleu. Sarmar: Câmpulungeană, Severineană, Tip din Mehadia, Tip din Gorj, Pe marginea Bărăganului, Tip din Bănat, La izvor. Țesătoare. Portretul pictorialului Carol Pop de Sarmar.

Poșta Redacției.

Dlul Gh. Muntean, Comloșul-mare. „Desmințirea“ d voastră nu desminte nimica, ba confirmă chiar unele din acuzele ridicate de noi împotriva P. S. Sale episcopului Hossu pentru primirea sa în Sân-Miclăuș. Din corespondența Dv. reiese un singur lucru: că pe o poartă triumfală a fost inscripția românească: „Întru mulți ani stăpâne“, ceea ce încă nu exclude că a fost și o inscripție ungurească: „Isten hozott“, că la primire s'a căutat marșul lui Rákoczy, că P. S. Sa a vorbit ungurește și că a vorbit de datoriile noastre *cătră stat din punctul de vedere național unguresc*, tot acuze formulate de noi în mod precis. Dorim ca acestea să fie desmințite nu în mod vag ci în chipul cel mai precis și nu de Dv., ci de cel mai chemat, de P. S. Sa episcopul. Desmințirea va trebui adresată ziarelor ungurești de unde vă făgăduim că o reproducem cu siguranță, precum am reproduc tot de acolo și o parte din acuzele noastre.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința publicului românesc că cu începere dela 1 Septembrie st. n. mi-am deschis în Arad (strada Iozseffőherczeg Nr. 20) **cancelarie advocațională**

Dr. Romul Veliciu
advocat.

DE VÂNZARE!

Se vinde din mână liberă o vie situată admirabil pe dealul Covăsânțului, în extensiune de 3 jughere, din cari peste 2 jughere plantate cu viță de soiuri excelente. Rod bogat și de calitate neîntrecută. În vie o colnă în stare bună.

Informații mai de aproape la redacția »Tribunei«.

Un candidat de avocat

român, cu praxă
 află aplicare momentană. Reflectanții să se adreseze avocatului Dr. Székely Adolf, Nagyvárad.

Prăvălie românească.

Gabor Beres

CLUJ, (Kolozsvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654

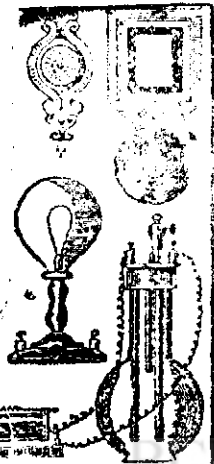
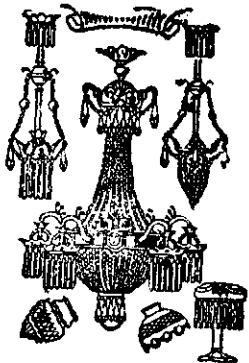
Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil:

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efluesc imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menajeră care spală rufele cu

pravul de săpun

pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

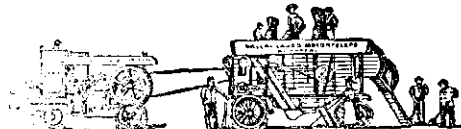
Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și

treerătoarele cu locomobil de benzină

au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Primul atelier de aurituri de biserică și pictură de icoane bisericesti din Ardeal

Se recomandă în atențiunea parohiilor, primește tot felul de aurituri bisericesti, cu aur veritabil și picturi de icoane sfinte cu prețuri favorabile și garanție.

Primește tot felul de reparaturi, aurituri noi și improspătarea picturilor, lucru exact și repede.

Solicitând încrederea on. public rămân cu stimă:

Sipos Ödön

auritor de biserică și pictor de icoane sf.

Brassó

Hosszu utca 39 sz.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

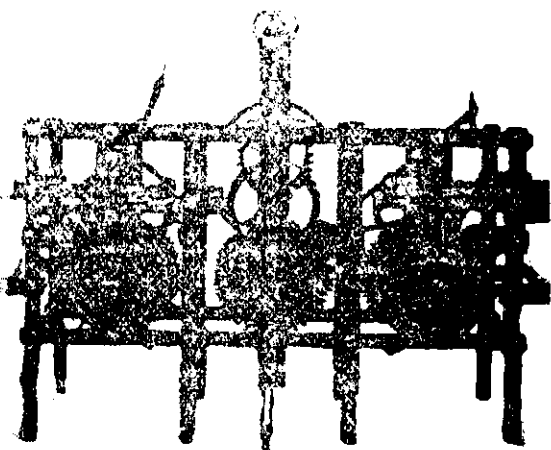
Fabrică de ciasornice de turn, angajată cu contract de capit. Budapesta. Budapesta IV., str. Bástyá nr. 22.

Prăvălia:

V., strada Váczi nr. 57.

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn — școli — castele și casarme, primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat se duce ori unde în persoană, budget face gratuit și'l trimite porto-franco ori cui.

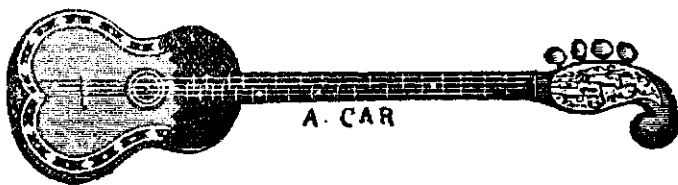
Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1.

ZAGREB

Vlaska ul 22.

Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chemice și parfumuri.

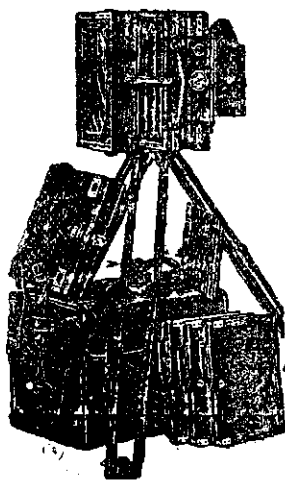
Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de

mașini de fotografiat și tot ce se ține de ele.

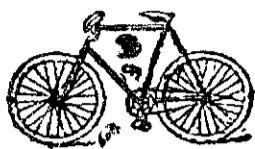
Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat și tot ce se ține de el.

SCHMEREK & SCHNEIDER

fabrică de motoare, mașini, de instalații
 electrice și electrotehnice.
 TIMIȘOARA-IOZEFIN, strada Bonnaz nrul 14.

Mare depozit de mașini de cusut, biciclete și gramofone provenind din cele dintâi fabrici. Deasemenea avem totfelul de

părți constitutive

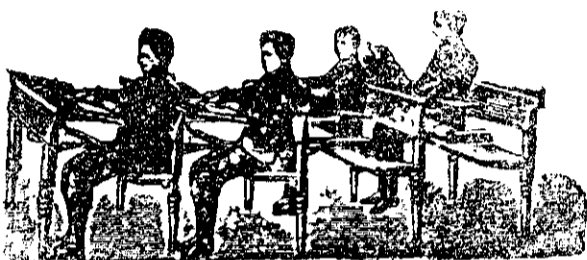
de mașini, cu prețurile cele mai reduse și garanții

Primim reparații de orice fel la mașini de cusut, de biciclete și de gramofone precum și instalații de lumină electrică, de sonerii electrice, de telefoane și parafulgere

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pull tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

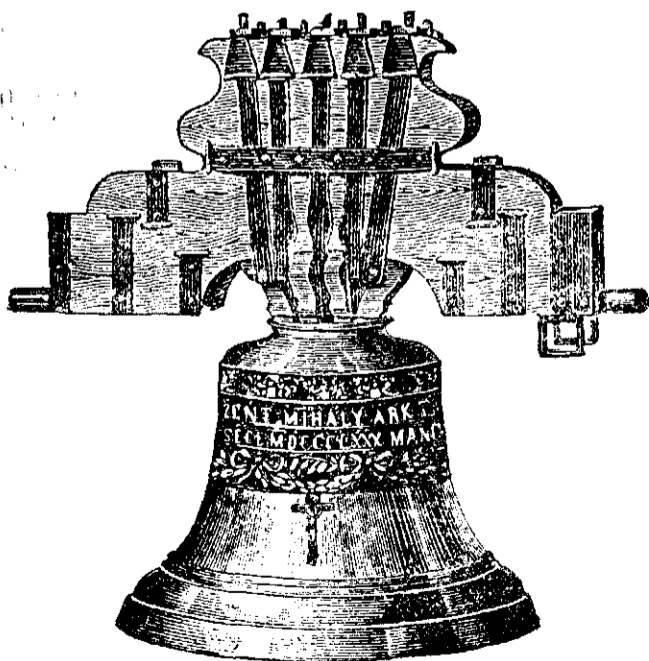
Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote) de construcția cea mai nouă cu sul sucitor în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

PIAȚA DE SUS NR. 168.

Firma aceasta există de la anul 1822 și s-a bucură de un renume bun; se recomandă de către tăturașii comunelor bisericăști pentru

a lifesta și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și în rate.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- : : farmacia : :
 cist. : : **Debreczen** : : «Arany egyszaru»

Hajdusági
 Bajuszpedr.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materile neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimit numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

TRISKA J.

Primul depozit de piane din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nrul 10
 Recomandă pianurile și pianele sale provenite din fabricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparați instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și estin cu mijloace moderne.
 Pianuri cu chirie laftine.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școală, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

